

SVENSK KÄRNKRAFT INOM RAMARNA FÖR EU:S KLIMATPOLITIK

- REFORM AV EU ETS – EFFEKTER AV INHEMSKA ÅTGÄRDER

ANNA DAHLQVIST

SNS 19 JUNI 2019

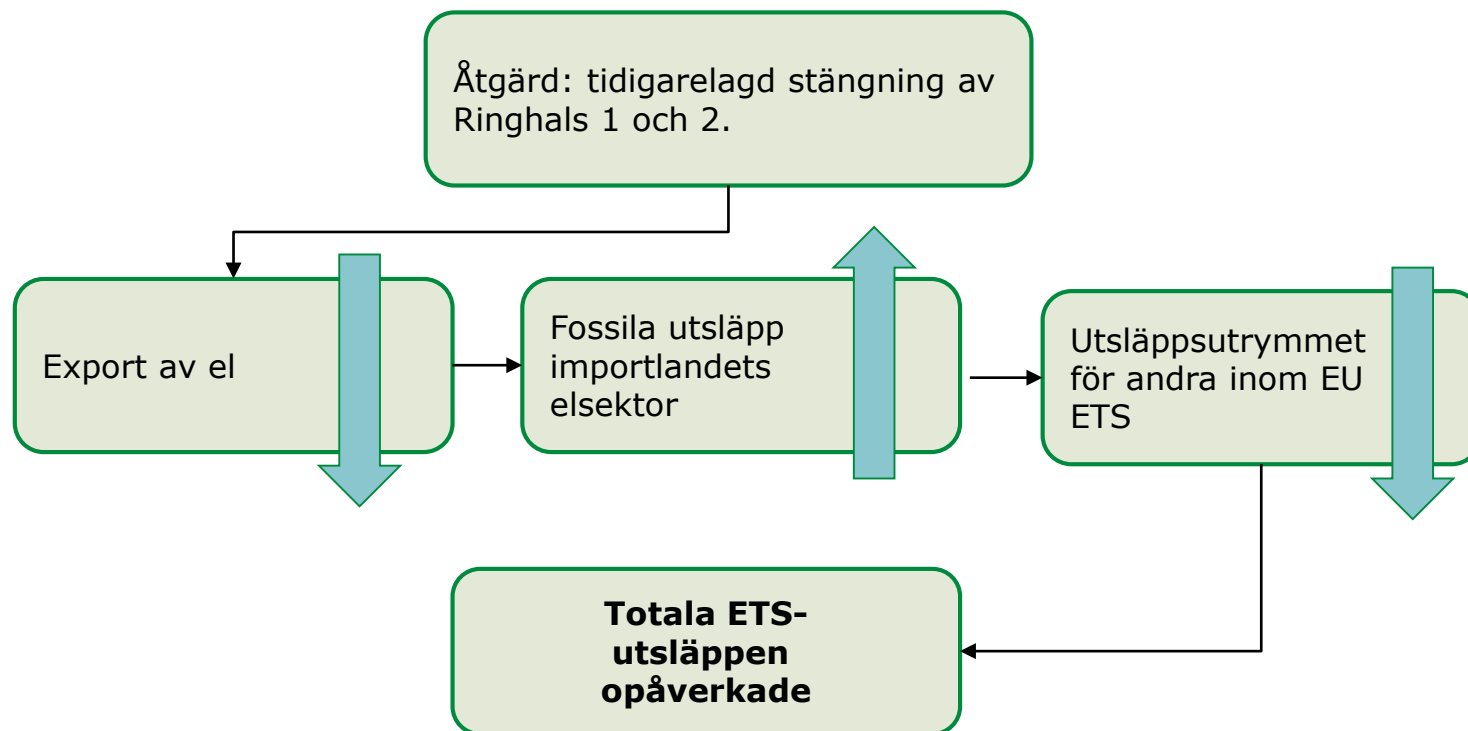
Varför EU ETS, vid ett seminarium om kärnkraft?

- EU:s system för handel med utsläppsrätter omfattar energiintensiva industrier och energiproducenter. Syftar till att minska dessa aktörers utsläpp av växthusgaser.
- Har reformerats ett antal gånger. Nu senast 2017.
 - Annulleringsmekanism (träder i kraft 2023).
- Mekanismen kan väsentligt ändra effekterna av inhemsk politik och åtgärder.
 - Det betyder exempelvis att en tidigarelagd stängning av reaktorer i Sverige kan öka EU:s totala utsläpp.

EU:s utsläppshandelssystem: tidigare utformning

Exempel;

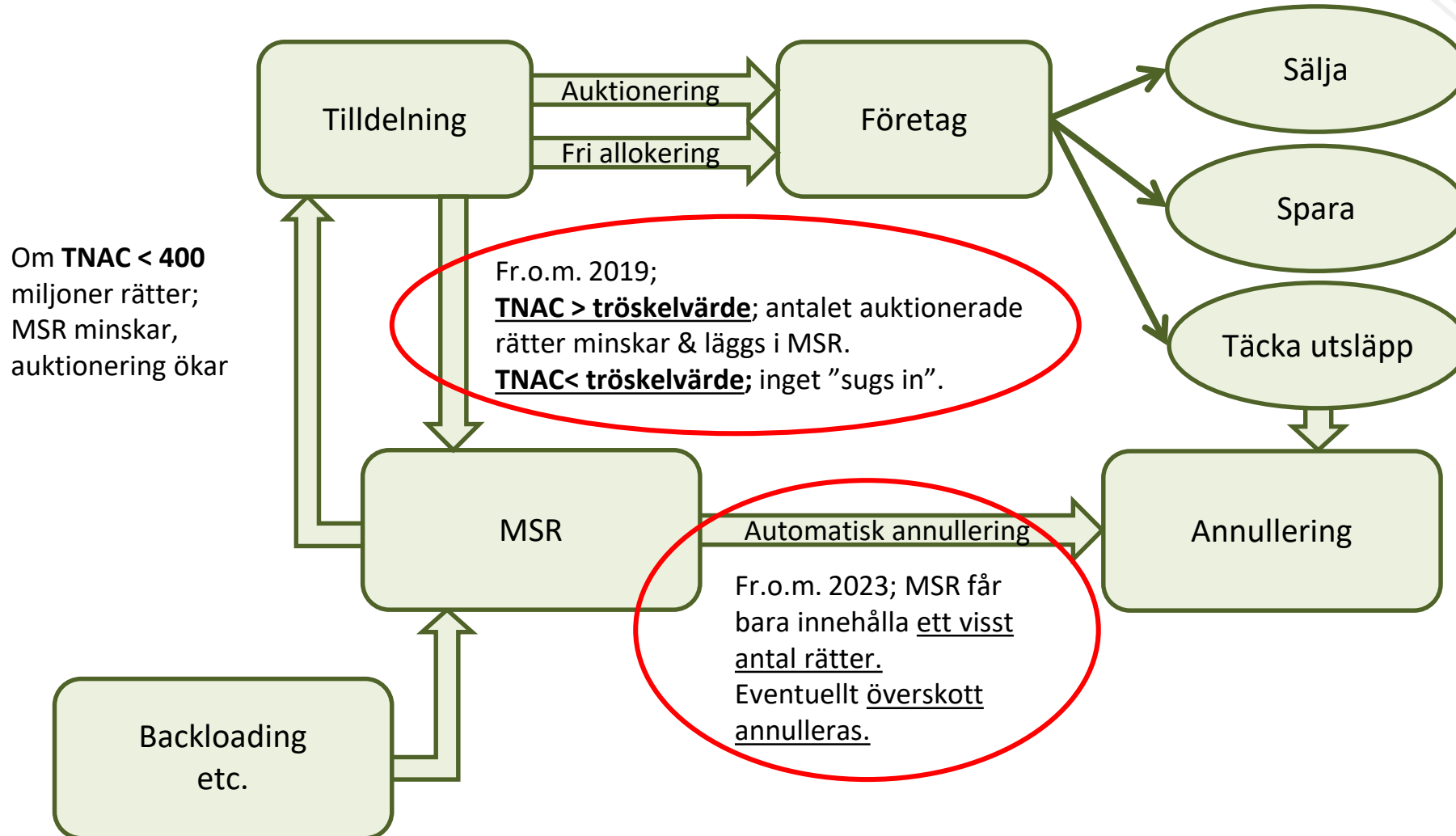

- Totala mängden utsläppsrätter: given.
- Inhemsk politik/åtgärd: enbart priseffekt.

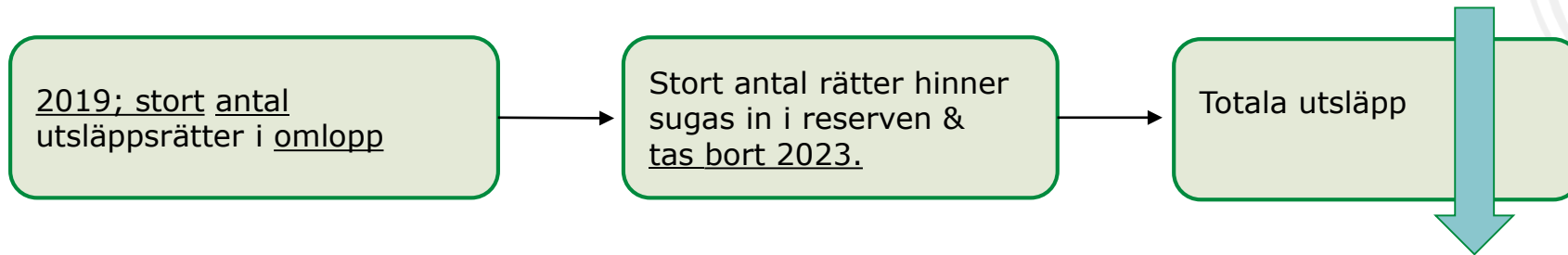

EU ETS: ny utformning – automatisk annullering

Komplicerad mekanism & osäker slutlig utsläppseffekt

Centrala komponenter;

1. Reserven börjar suga in rätter 2019. Detta givet att antalet sparade rätter som inte används överstiger ett tröskelvärde.
2. Antal rätter slutar att sugas in när utsläppen i omlopp faller under detta värde.
3. En inhemsk åtgärd som innebär fler rätter i omlopp i närtid = fler hinner sugas in och annulleras.

Alltså;

- Sverige kan nu påverka EU:s totala ETS-utsläpp. Det kunde vi inte förut!
- Ju förr, desto större effekt.

”Stängningen av Ringhals ökar klimatutsläppen i EU”

Av affärsmässiga skäl beslöt Vattenfall 2015 att stänga kärnkraftverken i Ringhals 2019–2020. Efter beslutet har EU:s utsläppshandelssystem reformerats. Föga uppmärksammat är att det betyder att stängningen kommer leda till ökade utsläpp inom EU. För att korrigera vad den företagsekonomiska kalkylen missar krävs politiska beslut, skriver **Svante Mandell** och **Björn Carlén**.

DN.
DEBATT
20190503

Senare års reformer av EU:s utsläppshandelssystem har förändrat förutsättningarna för Vattenfalls beslut att tidigt lägga stängningen av Ringhals 1 och 2. Tidigare hade systemet ett fastställt tak för de samlade koldioxidutsläppen vilket innebär att beslutet inte skulle påverka utsläppen. Detta gäller inte längre.

Om Vattenfalls beslut leder till ökad produktion i fossildrivna kraftverk i vårt närområde kommer utsläppshandelssystemets totala utsläpp att öka. Ju tidigare reaktorerna stängs desto större blir denna påverkan. Effekten har ingen prislapp och beaktas därför inte av Vattenfalls affärsmässiga bedömning. Valet av tidpunkt för stängningen av Ringhals 1 och 2 kräver därför ett bredare perspektiv.

Mycket av den senaste tidens debatt om kärnkraftens roll har handlat om förutsättningarna för och klimatpolitiska konsekvenser av ny kärnkraft i Sverige. Vi vill peka på en annan klimatpolitisk aspekt, nämligen att senare

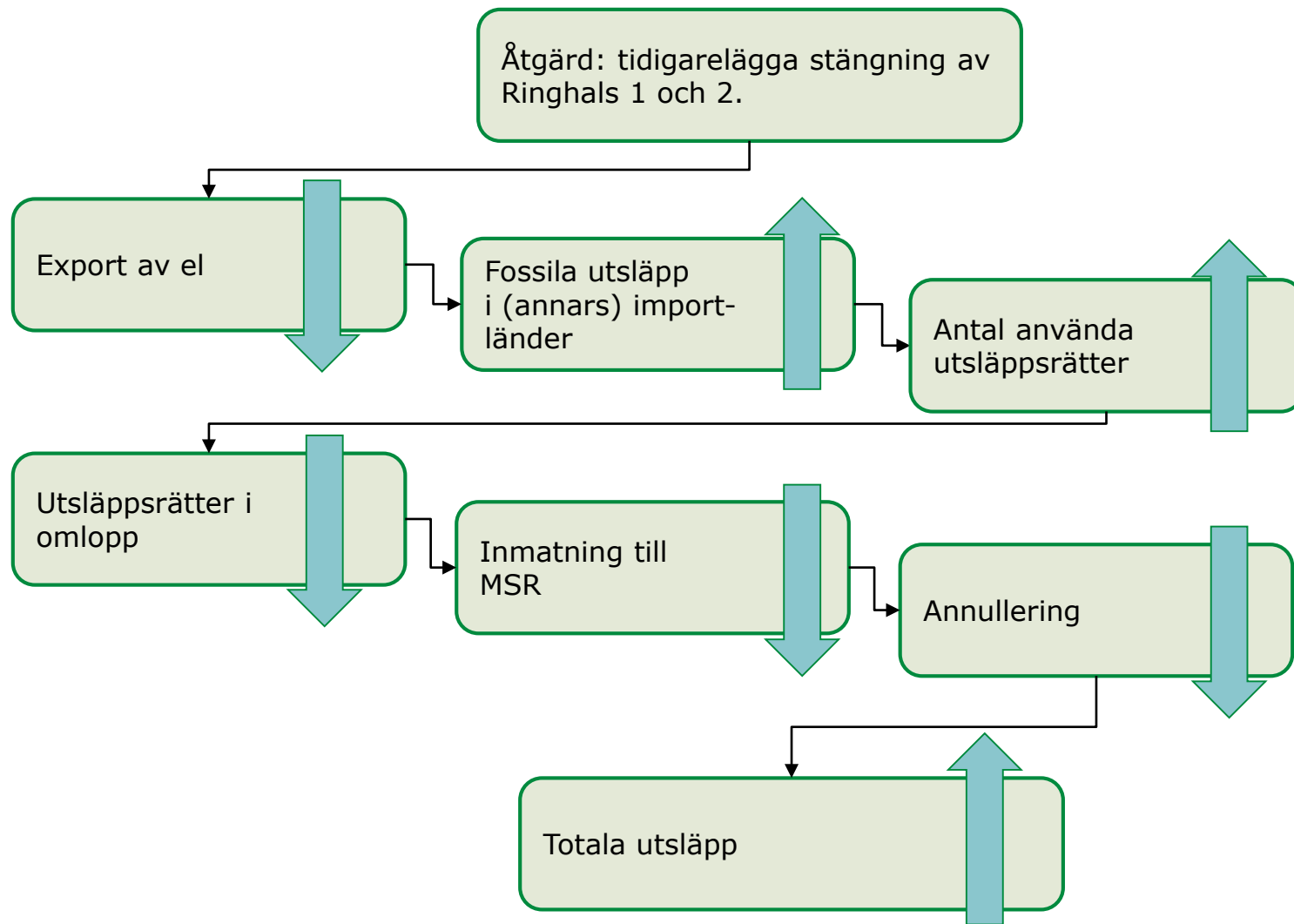
tränger undan fossilbaserad elproduktion i våra grannländer leder nu till att fler utsläppsrätter överförs till reserven och därmed kan bli föremål för annullering. Resultatet blir i slutändan att antalet utsläppsrätter som över tid finns tillgängliga minskar. Motsatt effekt fås av en politik eller åtgärd som minskar den svenska nettoexporten av el, till exempel en stängning av svenska kärnkraftreaktorer.

Hur mycket beslutet att tidigt lägga stängningen av Ringhals 1 och 2 med fem år ökar de totala utsläppen från EU:s utsläppshandelssystem beror på flera faktorer, däribland koldioxidintensiteten i de anläggningar som ökar sin produktion samt hur snabbt handelssystemet kommer i balans. När så skett uppträder systemet som det gamla utsläppshandelssystemet.

Det är således vanskligt att beräkna effekten, men följande räkneexempel kan vara bevisande. Stängningen av Ringhals 1 och 2 innebär att cirka 13 TWh av svensk koldioxidfri elproduktion faller bort. Antag att kolbaserad elproduktion i vår omvärld härigenom ökar med 6,5 TWh. Detta skulle öka

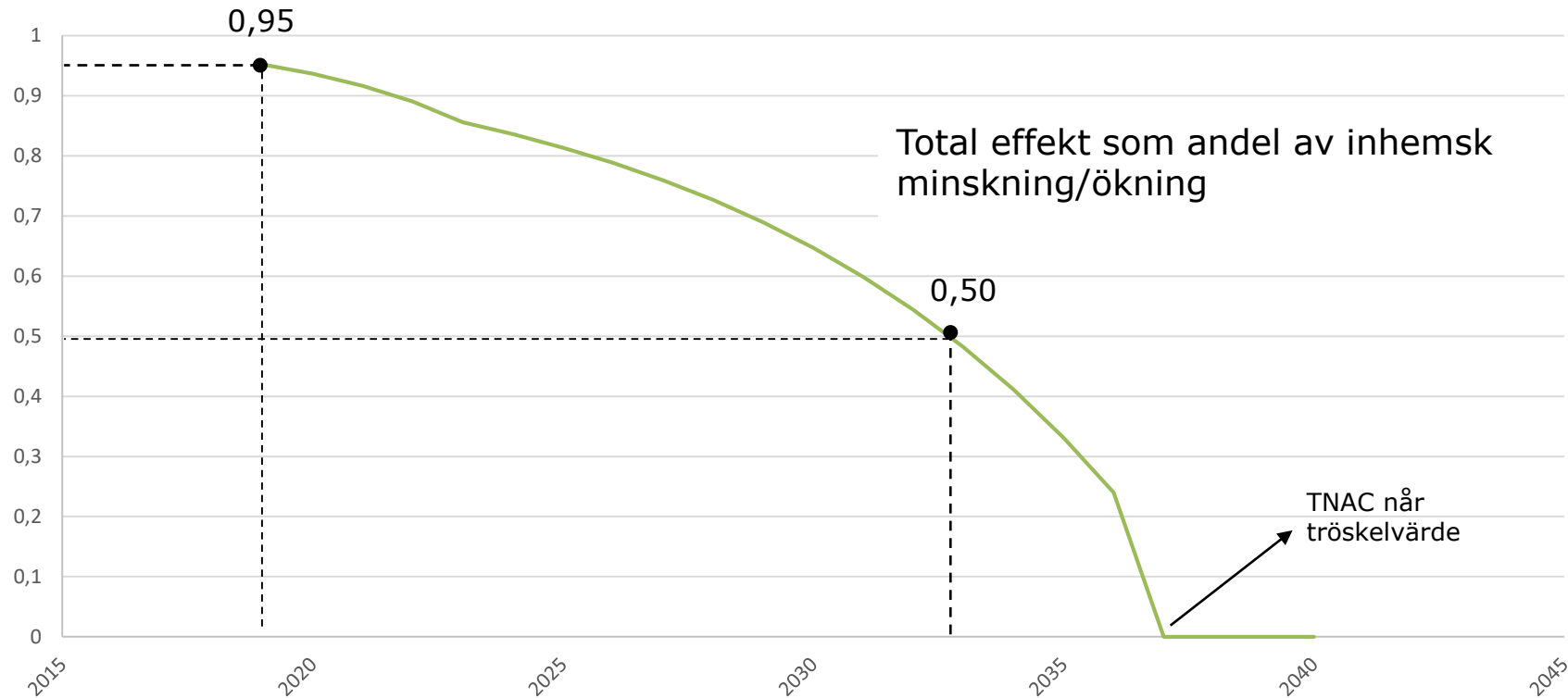
Om utsläppsrätter annulleras varje år fram till 2038 kan effekten räknas i tiotals miljoner ton koldioxid.

Orsakssamband; minskad export av fossilfri el → ökade utsläpp inom EU ETS

Effekt av inhemsk åtgärd beror av när den genomförs

Anta: 1 miljon ytterligare reduktion/utsläpp.

- Tidigarelagd stängning (2019): total effekt = 0,95 (nästan 1:1)
- Senarelagd stängning (2033): total effekt = 0,50

Tidigare åtgärder → större effekt (dock **osäkert** hur stort "fönstret" är).

Avslutande kommentarer

EU:s utsläppshandelssystem har reformerats, det medför att åtgärder inom svensk ETS-sektor, såsom tidigarelagd stängning av reaktorer, kan påverka EU:s totala utsläpp.

Politiker behöver ha det i åtanke.

